VLACHANSKÉ NOVINY

Ročník XII. Spravodaj č. 1/2017

Išla som z práce a v Krmeši pred domom som videla sedieť dievčatko. Vedľa seba malo hračky a v rukách … mobil. Moja prvá reakcia bola – chúďatko, čo to má za detstvo? Potom som sa zastavila v úvahách. Viem, že malá žije v usporiadanej rodine, že jej a staršej sestričke nič nechýba, že s rodičmi chodia na výlety a do prírody a uvedomila som si, že má šťastné detstvo. My, vekom starší, máme tendencie hodnotiť detstvo terajších detí a porovnávať ho s tým našim.

Podľa mnohých z nás to naše bolo lepšie a preto by presne tak, ako my, mali deti tráviť voľný čas dnes. Akosi si neuvedomujeme, že od toho nášho prešlo 30, či 40 a viac rokov a že tak, ako sme ani my nemali detstvo ako naši rodičia, tak nemôžeme hodnotiť, že dnešné deti nemôžu byť šťastné v tom svojom. Mne, ako dieťaťu stačili knihy, jeden macko, kočík pre bábiky, ktorý sme so sestrou mali spoločný a súbor spoločenských hier. Do hudobnej školy a na krúžky sme chodili samé, rodičia nás nevozili, keď sme mali voľný čas, hrali sme sa von. Slovo "nudím sa" v našej rodine nikdy počuť nebolo. Avšak nástrahy, ako drogy, únosy, týranie, zneužívanie - nám boli vzdialené a ani sme tie slová a ich zmysel nepoznali. Nie je ľahké byť v dnešnej dobe dieťaťom. Preto zo srdca prajem všetkým deťom, aby letné prázdniny prežili šťastne a aby sa nikomu nič nestalo. Veľa slnka, radosti a nabratie nových síl do ďalšieho školského roka. ☺

Mgr. Dagmar Bruncková

VYBERÁME ZO ZASADNUTÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 15. marca 2017, okrem iných bodov rokovania, hlavná kontrolórka obce Ing. Marta Malíčková predložila prítomným poslancom analýzu príjmov a výdavkov za komunálny odpad v obci za obdobie rokov 2015 a 2016.

Analýza bola robená formou kontroly a viedla k nasledujúcim záverom:

1. Poplatok za komunálny odpad sa platí v zmysle platného VZN Obce Vlachy, je určený ako súčin sadzby poplatku a počtu kalendárnych dní, počas ktorých má alebo bude mať poplatník v obci trvalý alebo prechodný pobyt. V prípade, že poplatník požiada o množstvový zber, je určená iná sadzba za takýto odpad.
2. V roku 2015 bola sadzba poplatku za komunálny odpad 0,0274 € za osobu a kalendárny deň. Pri množstvovom zbere bola sadzba 2,760 € za 1 vývoz a jednu 110 litrovú nádobu komunálneho odpadu. Spolu bol príjem 10.478,58 €.
3. Za vývoz komunálneho odpadu (TKO) v roku 2015 sa zaplatilo 14.416,98 € (bolo to 7.571 nádob), za veľkokapacitné kontajnery (VKK) 2.103,81 €, celkom sa zaplatilo 16.520,79 €. To znamená, že na TKO od obyvateľov a firiem na území obce sa doplatilo 3.938,40 €, na odpad celkom (aj VKK) bolo doplatené z prostriedkov obce 6.042,21 €.
4. V roku 2016 sa zvýšila sadzba poplatku za komunálny odpad na 0,0356 € za osobu a kalendárny deň a tiež sa zvýšila sadzba poplatku za 1 liter pri množstevnom zbere na 0,0356 €. Spolu bol príjem 12.440,93 €.
5. Za vývoz komunálneho odpadu v roku 2016 sa zaplatilo 12.222,12 € (bolo to 7.187 nádob), za uloženie VKK 1.561,99 €, dopravné 2.315,15 €, celkom to bolo 16.099,26 €. To znamená, že obec na TKO od obyvateľov a firiem na území obce nedoplácala (rozdiel bol + 218,81 €), celkom na odpad (aj VKK) obec doplatila 3.877,14 €.
6. Nakoľko na komunálny odpad nemá obec doplácať zo svojich prostriedkov, bolo by vhodné pouvažovať o zvýšení poplatku na budúci rok.

Z uvedeného vyplýva, že výdavky na komunálny odpad z domácností sú približne na rovnakej úrovni, ako výdavky na jeho zber a uloženie, avšak obec naďalej dopláca nie malú sumu za vývoz a uloženie veľkokapacitných kontajnerov. Najbližšia analýza bude prevedená po ukončení 1. polroka 2017 a následne pri tvorbe rozpočtu na rok 2018. Podľa výsledku sa navrhne aj výška poplatku za komunálny odpad na budúci rok.

UPOZORNENIE: Do kuka nádob je zakázané dávať akýkoľvek zelený odpad zo záhrad, vrátane trávy, horúci popol a odpad, na ktorý sú v obci umiestnené zberné nádoby – plasty, papier, kovy, sklo, batérie a iný odpad, ktorý nemá character komunálneho odpadu. V prípade uloženia drobného stavebného odpadu (vytriedeného na jednotlivé zložky – napr. betón, železobetón, tehla, asfalt, keramika, kovy, zemina a pod.) kontaktujte obecný úrad. V prípade, ak rekonštrukčné práce vykonáva pre fyzickú osobu právnická osoba – podnikateľ, alebo fyzická osoba – podnikateľ, nejde o drobný stavebný odpad, ale o stavebný odpad, ktorý ma za povinnosť zlikvidovať osoba, ktorá pre občana uvedenú činnosť vykonáva.

Starosta obce Ladislav Guoth predložil poslancom stručný prehľad podaných projektov. V prípade zrušenej výzvy na multifunkčné ihrisko v Krmeši bude obec hľadať alternatívne riešenie.

Stručný názov projektu	Kde podaný	Podaný dňa	Výsledok
Multifunkčné ihrisko Krmeš	Program rozvoja vidieka 2014-2020	23.3.2016	Výzva zrušená
MŠ Vlachy - zníženie energetickej náročnosti	Ministerstvo životného prostredia SR	15.5.2016	Schválený
Miestna komunikácia Vlachy	Ministerstvo poľnohospodárstva SR	20.2.2016	čaká sa
Kompostéry	Ministerstvo životného prostredia SR	30.10.2016	čaká sa
Kultúrny dom Vlašky - multifunkčný objekt	Ministerstvo životného prostredia SR	15.3.2017	čaká sa
Obnova budovy DHZ Krmeš	Ministerstvo vnútra SR	15.3.2017	čaká sa

Postup pri umiestňovaní blízkeho človeka do zariadenia pre seniorov alebo do domova sociálnych služieb

Žijeme v krajine, kde si len máloktorý človek v starobe a chorobe dokáže zabezpečiť profesionálnu opatrovateľku tak, ako je to možné v Rakúsku, Nemecku a iných, vyspelejších krajinách. Vek odchodu do dôchodku sa zvyšuje, zamestnanosť ľudí nad 50 rokov je takmer nulová, takže nie je jednoduché pre najbližších príbuzných odísť z práce a zostať opatrovať svojich rodičov. Pre deti je veľmi ťažké dať svojich rodičov do zariadenia, pre rodičov je ešte ťažšie, ak sú vytrhnutí zo svojho domu, ktorý si vlastnoručne postavili a žili v ňom celý život. Častokrát je umiestnenie starého človeka v domove dôchodcov alebo domove sociálnych služieb tým krajným riešením, ktoré prináša bolesť pre obidve strany. Z mojich skúseností ale viem, že hoci sa starším ľuďom len veľmi ťažko do takýchto zariadení odchádza, mnohí z nich sú tam šťastní a veľmi spokojní, mnohým sa zlepší zdravotný stav, veď majú profesionálnu opateru a spoločnosť ľudí, ktorá im už pre imobilitu alebo zdravotný stav chýbala. Nakoľko mnohí ľudia nevedia, ako postupovať, v nasledujúcich riadkoch si môžete prečítať, čo to všetko obnáša.

Ak dospejete spoločným rozhodnutím, že váš otec alebo mama už viac nemôže žiť sám a vy nemôžete odísť z práce a nevybrali ste si zariadenie, ktoré zriaďuje vyšší územný celok (postup je identický s tým, ako postupuje obec, iba žiadosť a všetky podklady sa posielajú na VÚC), je potrebné prísť na obecný úrad. Tu si žiadateľ alebo jeho zástupca (ak to žiadateľovi nedovoľuje zdravotný stav) vypíše žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Obdržíte tlačivo pre obvodného lekára (lekársky nález), ktorý po vyplnení obvodným lekárom donesiete na obecný úrad. My požiadame posudkovú lekárku MUDr. Elenu Hrbčovú v Ľubeli (má atestáciu aj na posudkové lekárstvo) a vydanie posudku odkázanosti. Pre umiestnenie v zariadení pre seniorov alebo domova sociálnych služieb je rozhodnujúci stupeň odkázanosti na sociálnu službu.

Po obdržaní posudku od posudkového lekára sociálny pracovník obce (ak ho obec nemá, službu zabezpečuje externe) vykoná sociálnu posudkovú činnosť a vydá sociálny posudok. Na základe lekárskeho a sociálneho posudku obec vydá posudok o odkázanosti človeka na sociálnu službu. Na základe posudku o odkázanosti na sociálnu službu vydá obec rozhodnutie o tom, či je človek odkázaný na sociálnu službu alebo nie. Po správoplatnení uvedeného rozhodnutia si občan alebo jeho zástupca vypíše žiadosť o poskytnutie sociálnej služby a v prípade voľného miesta môže byť umiestnený do zariadenia. K žiadosti prikladá výmer o dôchodku a čestné prehlásenie o majetku, ktoré overuje obec.

Do zariadenia pre seniorov je možné umiestniť človeka, ktorý musí byť poberateľom starobného dôchodku a mať stupeň odkázanosti IV.

Do domova sociálnych služieb je možné umiestniť toho človeka, ktorý má stupeň odkázanosti V a VI. Platí, čím horší je zdravotný stav človeka v porovnaní so zdravým človekom, tým je stupeň vyšší. Čím je stupeň vyšší, tým menej človek za poskytnutie sociálnej služby v zariadení dopláca.

Pre ľudí, ktorých stupeň odkázanosti je II a III, môže na základe žiadosti obec poskytovať opatrovateľskú službu v rozsahu, v akom ju potrebuje. Za poskytnutie tejto služby občan obci taktiež dopláca v zmysle všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní opatrovateľskej služby.

Mgr. Dagmar Brunckova

Záverečný účet obce za rok 2016

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu záverečného účtu
Obce Vlachy za rok 2016
vypracované v súlade so zákonom o obecnom zriadení č.369/1990 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 18 f, ods.1 písm. c.

Odborné stanovisko k záverečnému účtu Obce Vlachy za rok 2016 som vypracovala na základe predloženého návrhu záverečného účtu obce za rok 2016 a na základe finančných a účtovných výkazov vyhotovených obcou k 31.12.2016.
Predkladané stanovisko vychádza z vlastnej analýzy dosiahnutých príjmov a čerpania výdavkov obce. Vykazované príjmy a výdavky boli overené v hlavnej knihe hospodárenia a porovnané s rozpočtom obce za rok 2016.
Podkladom k vypracovaniu odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu obce za rok 2016 boli:
- rozpočet obce Vlachy na rok 2016 a jeho 7 zmien
- návrh záverečného účtu za rok 2016
- individuálna účtovná závierka k 31.12.2016.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVERECNÉHO ÚČTU

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu záverečného účtu z dvoch hľadísk:

1.Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu

1.1.Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

1.2.Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh záverečného účtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami obce Vlachy.

1.3.Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh záverečného účtu bol verejne sprístupnený na úradnej tabuli v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a s § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

1.4.Dodržanie povinnosti auditu zo strany obce

Obec v zmysle §16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy si splnila povinnosť dať si overiť účtovnú uzávierku podľa zákona o obecnom zriadení (§9 ods. 4).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu bol spracovaný v súlade s § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v nasledovnom členení:
- údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z.
- prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2016,
- tvorba a použitie rezervného a sociálneho fondu,
- bilancia aktív a pasív k 31.12.2016,
- prehľad o stave a vývoji dlhu k 31.12.2016,
- prehľad o poskytnutých dotáciách,
- finančné usporiadanie vzťahov obce k štátnemu rozpočtu a ostatným právnickým osobám,
- hodnotenie plnenia programového rozpočtu obce.

B. SPRACOVANIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Obec postupovala podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovala do záverečného účtu obce. Predložený návrh záverečného účtu obce obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a §10 ods. 3 cit. zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou.
Záverečný účet vyjadruje dosiahnuté výsledky rozpočtového hospodárenia, zhodnocuje plnenie bežného rozpočtu, kapitálového rozpočtu a finančných operácií.
Údaje o hospodárení príspevkových organizácií, prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov a údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti návrh záverečného účtu neobsahuje, pretože obec nemá zriadené príspevkové organizácie, nevykonáva podnikateľskú činnosť a neposkytla žiadne záruky v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.
Účtovníctvo bolo vedené v zmysle zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle opatrenia MF SR č. 16786/2007-31 v znení neskorších opatrení (opatrenie MF SR č. MF 25189/2008-311 a opatrenie MF SR č. MF 24240/2009-31), ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnovy pre rozpočtové, príspevkové organizácie a obce.

1. Údaje o plnení rozpočtu

Finančné hospodárenie obce sa riadilo rozpočtom, ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva číslo 40/6/2015 zo dňa 16.12.2015.
Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka upravovaný trikrát na základe uznesení obecného zastupiteľstva a štyrikrát rozpočtovým opatrením starostu v zmysle článku 21 ods. 1 VZN č. 10/2010 – o pravidlách hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Vlachy.

Rozpočet celkove:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Príjmy celkom	**213943**	**243 112**	**249 262,52**
Výdavky celkom	**213943**	**241 837**	**228 042,22**
Hospodárenie: prebytok	**0**	**1 275**	**21 220,30**

Bežný rozpočet:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Bežné príjmy	196 443	222 212	232 845,37
Bežné výdavky	186 958	208 767	206661,11
Hospodárenie: prebytok	9 485	13 445	26 184,26

Kapitálový rozpočet:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Kapitálové príjmy	11 000	11 000	16 417,15
Kapitálové výdavky	16 500	22 585	10 897,19
Hospodárenie: schodok	- 5500	- 11585	5 519,96

Finančné operácie:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Príjmové finančné operácie	6 500	9 900	0
Výdavkové finančné operácie	10 485	10 485	10 483,92
Rozdiel: prebytok / schodok	- 3 985	- 585	- 10483,92

Výsledok hospodárenia z bežného a kapitálového rozpočtu je prebytok vo výške31 704,22 €, z tohto prebytku sa vylučujú účelovo viazané príspevky od FO a PO (na zmenu územného plánu vo výške 2 415,- €), teda zostatok je 29 289,22 €. Schodok finančných operácii – 10 483,92 € bol vysporiadaný z prebytku bežného

rozpočtu. To znamená, že rozpočet celkom je prebytkový v sume 18 805,30 €. Navrhujem celú túto sumu presunúť do rezervného fondu obce.

Tvorba a použitie rezervného a sociálneho fondu

Rezervný fond sa tvorí z prebytku hospodárenia obce za príslušný rozpočtový rok vo výške minimálne 10 % z prebytku rozpočtu. Minimálna tvorba rezervného fondu za rok 2016 na základe dosiahnutého výsledku hospodárenia je vo výške 1 880,53 €.

Sociálny fond je tvorený zostatkom z predchádzajúceho obdobia vo výške 581,95€ a prídelom z objemu hrubých miezd za rok 2016 v celkovej výške 651,75 €. V roku 2016 boli prostriedky čerpané v sume 683,52 €, teda potom k 31.12.2016 je zostatok na účte sociálneho fondu 550,18 €. Obec nevedie tieto prostriedky na samostatnom bankovom účte.

2. Bilancia aktív a pasív

Aktíva a pasíva k 31.12.2016 sú uvedené v tabuľkách návrhu záverečného účtu obce a údaje v nich sú v súlade s výkazom Súvaha k 31.12.2016. Výsledok hospodárenia dosiahnutý za rok 2016 v účtovníctve je prebytok vo výške 8 050,69 €.

3. Prehľad o stave a vývoji dlhu

V obci opäť došlo k poklesu stavu úverového zaťaženia z dôvodu splátok úveru a nečerpania nových úverov v danom roku. Je to dôležité pre posúdenia podmienky stanovenej pre samosprávu § 17 ods. 6-8 zákona č. 583/2004 Z. z.Podľa nej:

„(6) Obec a vyšší územný celok môžu na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak
a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Celková výška úverového zaťaženia k 31.12.2016:
Celková suma dlhu: 7 695,23 €
Suma ročných splátok: 10 483,92 €
Objem skutočných bežných príjmovpredchádzajúceho roka2015:217 985 €
% podielu celkovej sumy dlhu na objemebežných príjmov predchádzajúceho roka:
7 695,23/217 985= 0,035= 3,53%
% podielu ročných splátok na objemebežných príjmov predchádzajúceho roka:
10 483,92 /217 985= 0,048 = 4,80%

Z uvedeného vyplýva, že obec spĺňa podmienku stanovenú citovaným zákonom prepoužívanie návratných zdrojov financovania, čo umožňuje obci získať v prípade potreby ďalšie cudzie zdroje financovania.

5. Usporiadanie finančných vzťahov obce k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, iným obciam a ostatným právnickým osobám

Obec Vlachy k 31.12.2016 mala všetky príspevky zo štátneho rozpočtu vyčerpané a zúčtované. V roku 2016 obec nemala finančné vzťahy so štátnymi fondmi, VÚC ani inými obcami. Obec v priebehu roka 2016 poskytla z rozpočtu obce v zmysle §7 zákona č. 583/2004 Z. z. a v súlade s podmienkami stanovenými vo VZN č. 7/2010dotácie v celkovej výške 3 933,- €, ktoré boli zúčtované do 31.12.2016.

C. ZÁVER

- Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods.5 tohto zákona.
- Návrh záverečného účtu v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v obci obvyklým.
- Riadna účtovná uzávierka a hospodárenie obce boli v súlade s § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy overené audítorom.
- Účtovná uzávierka bola vykonaná podľa zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v z.n.p.Účtovná uzávierka vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce k 31.12.2016.

V zmysle § 16 ods.8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy odporúčam obecnému zastupiteľstvu uzatvoriť prerokovanie návrhu záverečného účtu obce Vlachy za rok 2016 a celoročné hospodárenie schváliť bez výhrad.

Ing. Marta Malíčková

SLOVÁCI Z BÁČSKEHO PETROVCA NA LIPTOVE

Slováci sa do Vojvodiny presídlili z oblasti Oravy, Liptova, Gemera, či Novohradu pred 270 rokmi. Dodnes žijú na rovnakom území, pričom sa im podarilo zachovať našu kultúru i jazyk. Dôvody, pre ktoré do tejto autónómnej oblasti dnešného Srbska Slováci prišli, bola pôda a práca, ale tiež náboženská sloboda ľudí evanjelického vierovyznania. V obci Báčsky Petrovec, ktorý má približne 6700 obyvateľov, z čoho je 88% Slovákov, sa nachádza prvé slovenské gymnázium mimo územia Slovenskej republiky a nesie meno Jána Kollára.

Veľký význam v živote dolnozemnských Slovákov vo Vojvodine má Matica slovenská, ktorá sídli práve v Báčskom Petrovci. Ide o najpočetnejšiu organizáciu Slovákov, je nestranícka a nepolitická, háji záujmy všetkých Slovákov na území Srbska. Jej hlavnou úlohou je zachovanie slovenskej kultúry a slovenského jazyka v mnohoetnickom prostredí, akým Vojvodina je. "Dolnozemci" si zachovali až po dnešnú dobu nielen svoj jazyk, ale aj tradície, ktoré im boli a sú vlastné. V ich domácnostiach sa varia tradičné slovenské jedlá, avšak o troche mastnejšie a pikantnejšie. Čo sa týka manželstiev, ešte donedávna prevládali čisto slovenské. Pred 30 rokmi bolo akýmsi nepísaným pravidlom, že Slovenka si vezme za muža len Slováka.

Kým Slováci z nášho štátu prežili v minulom storočí dve veľké vojny, zahraniční Slováci vo Vojvodine si vytrpeli o jednu vojnu navyše, zažili rozpadanie Juhoslácie na menšie celky a dodnes cítiť jej následky. Vzácna návšteva, s ktorou som strávila 4 dni na našom krásnom Liptove, nebola u nás po prvý raz. Ja, osobne, som prvýkrát navštívila Báčsky Petrovec v roku 2014 a môžem napísať len to, že s takou srdečnosťou, s akou som sa stretla tam, som sa doposiaľ v živote nestretla nikdy. Slováci vo Vojvodine, to nie je len Báčsky Petrovec, ale aj Kovačica, Stará Pazova, Aradáš, Selenča, Kysáč a mnoho ďalších obcí. V každej z nich sa nachádza evanjelický kostol slovenskej evanjelickej cirkvi, slovenské materské a základné školy, slovenské gymnázium v Báčskom Petrovci a Kovačici, v mestách majú pobočky slovenské vysoké školy. Aktívne tu fungujú spolky, divadlá, rozvíja a uchováva sa slovenský folklór. Z Vojvodiny pochádza veľa akademických maliarov a umelcov (vo svete sú známe insitné obrazy, znázorňujúce život dolnozemnských Slovákov od ich príchodu až po súčasnosť). Bez zveličovania môžem napísať, že takú hrdosť na svoj pôvod a na Slovensko, aká je vlastná ľuďom z "Dolnej Zeme", u nás už necítiť. Mnohí vidíme len nedostatky a je celkom možné, že by sme potrebovali na určitý čas z nášho nádherného Slovenska odísť, aby sme si uvedomili, kde sú naše korene a kým sme.

V uplynulých dňoch sme s priateľmi z Báčskeho Petrovca prežili mnoho krásnych chvíľ. Boli hosťami Evanjelického cirkevného zboru v Partizánskej Ľupči. Navštívili sme Demänovskú jaskyňu Slobody, Jasnú, Múzeum slovenskej dediny v Pribyline, Liptovský Mikuláš, artikulárny kostol vo Svätom Kríži a v Dúbrave. V piatok im brat farár Mgr. Ján Molčan prislúžil svätou Večerou Pánovou so spoveďou v matkocirkevnom chráme Božom v Partizánskej Ľupči a v sobotu, od obeda, sme trávili spolu vzácny čas na Lutherovom dome pri varení guľášu, opekaní mäsa a večernom posedení pri hudbe. Po nedeľnajších službách Božích nás čakal posledný spoločný obed a rozlúčka. Objatia a sľuby, že vzdialenosť nemôže byť nikdy prekážkou akéhokoľvek priateľstva sme sa rozlúčili s nádejou na ďalšie spoločné stretnutia, či už v ďalekej Vojvodine alebo u nás, na Slovensku.

Mgr. Dagmar Brunckova

Pracovné popoludnie

FK Liptovské Vlachy, Dobrovoľný hasičský zbor Krmeš - Vlachy a Ochotnícka divadelnícka skupina Havránok zorganizovali dňa 17.6.2017 brigádu na zveľadení futbalového ihriska a budovy futbalového klubu. Zišli sme sa celkom v hojnom počte a hoci nám počasie až tak neprialo, myslím, že sa urobil poriadny kusisko dobre odvedenej práce. Mužská polovica kolektívu sa zo začiatku venovala zhodeniu starej siete za bránkou, zo severnej strany a zaveseniu novej. Už aj bolo načase, nakoľko stará sieť bola v dezolátnom stave a v podstate každá kopnutá lopta končila na súkromnom pozemku. Takto verím, že sa aspoň zčasti nebude musieť neustále behať po odkopnuté lopty a aj deti, ktoré si chodievajú na ihrisko Zahrať si môžu a zchuti zastrieľať na bránu bez toho, aby im lopta neustále zabiehala.

Ženy sa medzitým venovali upratovaniu športovej budovy a veru neviem, či si táto budova niekedy pamätá také upratovanie. Veď okná sa na nej neumývali hádam od jej postavenia.
Vypratala sa veľká miestnosť a je pripravená na konanie rôznych akcií, ktoré sa na ihrisku budú robiť. Či už je to tento víkend 24.6.2017 Deň detí, spojený s Juniálesom alebo o mesiac dve väčšie akcie a to 22.7.2017 súťaž O putovný pohár starostu obce, organizovanú Dobrovoľným hasičským zborom Krmeš - Vlachy a 29.7.2017 o 16:00 hodine 8. ročník priateľského futbalového stretnutia FK Liptovské Vlachy proti jeho bývalým hráčom.
Myslím, že táto akcia dopadla na výbornú nielen kvôli vyčisteniu a upratanie priestorov ale aj kvôli stretnutiu sa ľudí v tomto dnešnom uponáhľanom svete a zrelaxovaniu od bežných domácich problémov. Na záver by som sa chcel všetkým ešte raz čo najsrdečnejšie poďakovať za účasť a odvedenú prácu.

Róbert Klubica, predseda futbalového klubu

Evanjelici si v tomto roku pripomínajú 500. výročie reformácie

V tomto roku si evanjelici na celom svete pripomínajú 500. výročie reformácie, ktorá bola začiatkom formovania evanjelickej cirkvi. V rámci misijného projektu "Oslobodení Božou milosťou" sa od minulého októbra v jednotlivých seniorátoch (na Slovensku je ich 14 a 320 evanjelických cirkevných zborov) konajú stretnutia k tomuto výročiu. V poradí deviate sa uskutočnilo 23. apríla v Partizánskej Ľupči. Výnimočné bolo tým, že počas neho bol pred evanjelických kostolom odhalený prvý Pamätník reformácie. Ďalšie dva budú v Hybiach a v Dolnom Kubíne. To, že prvý pamätník bol odhalený práve v Partizánskej Ľupči, nebola náhoda. **Cirkevný zbor v tomto kráľovskom meste vznikol už v roku 1525 a mesto, ako prvé v Liptove a širokom okolí prijalo Lutherovu reformáciu.** Ľupču založili v 13. storočí nemeckí kolonisti, ktorí udržiavali styky so svojou starou vlasťou a pravdepodobne odtiaľ priniesli aj Lutherove reformačné myšlienky.

Vyše tisícdvesto veriacich tak zavítalo do Evanjelického chrámu Božieho v Partizánskej Ľupči v tretiu aprílovú nedeľu. Tí, ktorí sa do neho nezmestili, mali možnosť sledovať služby Božie na veľkoplošnej obrazovke na námesti pred kostolom. Chrámové zhromaždenie privítala zborová dozorkyňa CZ ECAV Partizánska Ľupča Janka Janičinová, slávnostnou kázňou poslúžil superintendant ECAV v Českej republike Marián Čop. Úvodnú liturgiu mali konseniori Stanislav Grega a Marián Grega a domáci zborový farár Ján Molčan. Záverečná liturgia patrila dištriktuálnemu biskupovi Východného dištriktu Slavomírovi Sabolovi, seniorke Liptovsko-oravského seniorátu Kataríne Hudákovej a generálnemu biskupovi ECAV na Slovensku Milošovi Klátikovi.

V rámci popoludňajšieho program odzneli v kostole prednášky o dejinách reformácie v Liptove a na Orave, zaspievali viaceré spevokoly dospelých a detí. Opernú speváčku Veroniku Gregušovú na organe sprevádzal Janko Siroma, organista a kantor, pôvodom zo srbskej Vojvodiny, pôsobiacom na Slovensku. Poobede bol v budove základnej školy pripravený bohatý program pre deti a v kultúrnom dome mali svoj program dorast a mládež. Tu boli inštalované aj putovné výstavy "500 rokov reformácie" a "Vyšívaná história ECAV na Slovensku, ktoré sa tešili veľkému záujmu. **V rámci popoludňajšieho program Predsedníctvo ECAV na Slovensku odovzdalo pamätné medaily k 500. výročiu reformácie významným osobnostiam cirkevného a spoločenského života. Záverečné slová patrili poďakovaniu za účasť všetkým, ktorí do chrámu Božieho v Partizánskej Ľupči prišli, ako aj domácemu, v poradí 33. zborovému farárovi Jánovi Molčanovi za výbornú organizáciu a zabezpečenie celého podujatia.**

Mgr. Dagmar Brunckova

Divadelnému súboru Havránok sa opäť darilo ...

Rok sa z rokom stretol a my sme ukončili ďalšiu divadelnú sezónu s hrou od Stana Šubíka – **Liptovská švábka.** Po šiestich predstaveniach sme si boli oddýchnuť a načerpať nových nápadov na chatu v Štrbe, kde sme sa dohodli na novej hre, ktorú chceme nacvičovať od septembra a predstaviť na vianočné sviatky. Medzitým sme v kultúrnom dome dňa 4. februára privítali našich priateľov z divadla DINO z Piešťan, ktorí nám zahrali hru **Vadí, nevadí** od Františka Reháka. Kto bol pozrieť určite neoľutoval. Humorné scénky sa splietali s dramatickými, plus vynikajúce herecké výkony dotvorili fantastický zážitok a spôsobili boľavú bránicu od smiechu. Veríme, že to nebolo naposledy a ešte niekedy k nám zavítajú. Aby toho nebolo málo dňa 9. februára sme navštívili divadlo v Martine a pozreli sme si ďalšiu časť predstavenia www.narodnycintorin.sk o slovenských dejateľoch. V júni nás ešte čakajú tri vystúpenia s obľúbenou divadelnou hrou Ticho lieči, a to Gálovanoch a na Lúčkach. **Aj napriek všetkému chcem poďakovať divadelníkom, že okrem svojej práce a učenia sa scenárov, majú čas a chuť zapájať sa do rôznych iných aktivít, ktoré zviditeľňujú našu obec.** Mnohí nám túto súdržnosť závidia, lebo v čase modernej techniky a mobilov sa vieme stretnúť na plese, zabíjačke, futbale, hasičskej súťaži, dni obce, Mikulášovi ... a iných akciách. Pomaličky, ale isto si vychovávame malú generáciu hercov. Deti sú radi, keď môžu vystupovať na javisku. Neraz keď ma stretnú, tak sa hneď pýtajú: ,,Teda Dáška aj tohto roku budeme hrať?" Tak na jeseň dostanú scenáre a niečím pekným zase prekvapia, aby si sladkosti od Mikuláša aspoň takto zaslúžili. Čas beží rýchlo, no už teraz sa tešíme keď sa po prázdninách stretneme na prvom čítaní.

Ing. Dagmar Chvojková

Naši škôlkári

Medzi posledné aktivity v školskom roku 2016/2017 patrila aj predplavecká príprava našich detí. Uskutočnila sa v týždni od 15.5. -19.5.2017. Zúčastnilo sa jej 11 detí . Na záver kurzu dostali deti diplomy za svoju snahu a hlavne odvahu, ktorej museli mať nadostač pri zdolávaní nástrah z hlbokej vody.
Predplavecká príprava sa uskutočnila vďaka inštruktorom z Baby Club Slniečko z Liptovského Mikuláša a majiteľom hotelového komplexu Sojka rezort Malatíny, ktorý nám za symbolickú sumu poskytli bazén a dopravu. Deti po každej náročnej príprave čakala teplá vírivka alebo bylinková sauna.
Okrem prekonávania strachu z hlbokej vody sa deti naučili disciplíne, boli nútené k samostatnosti a hlavne boli v pohybe. Dnes je to veľmi vzácny fenomén a sme šťastní, že sa nám podarilo takúto školskú aktivitu zrealizovať.

Čo sme ešte zažili a čo nás čaká?

- 1. júna na MDD sme boli s deťmi na turistickej vychádzke v Kľačianskej doline. Po návrate nás čakala v miestnej pizzerii chrumkavá a teplá pizza.
- 2. a 3. júna boli predškoláci na Rozlúčkovej chate do Žiarskej doliny, kde navštívili jediné sprístupnené staré banské dielo na Liptove – Stanišovskú jaskyňu alebo Medvediu štôlňu. Zážitok, na ktorý budú deti dlho spomínať. Prešli miesta, ktoré človek tvrdou prácou vytvoril za desiatky rokov s vidinou získania zlata, všetko v neopakovateľnej atmosfére horiaceho olejového kahanca a pohybu po jaskyni s pomocou čelovej lampy. Okrem toho deti čakalo veľa pohybových aktivít v Žiarskej doline počas dvoch víkendových dní.

- ***Na záver školského roka usporiadame rozlúčku s predškolákmi naplnenú smiechom, hudbou a dobrým jedlom. Nesmie chýbať ani rozlúčková torta.***
- **HURÁ NA PRÁZDNINY! ☺**

Mgr. Janka Humená

VOĽNÝ POHYB PSOV NA ÚZEMÍ OBCE JE ZAKÁZANÝ!

Vážení spoluobčania, aj napriek skutočnosti, že obec dňa 15.3.2017 vydala Všeobecné záväzné nariadenie č. 1/2017 o vodení a držaní psov na území obce Vlachy (ďalej len „VZN“), opakovane dochádza k sťažnostiam zo strany občanov na voľný pohyb psov v našej obci, ktoré ohrozujú bezpečnosť a zdravie všetkých občanov obce. V zmysle čl. 4 bod 1 predmetného VZN je voľný pohyb psov na verejných priestranstvách, v zastavanom území obce, zakázaný. S poukazom na uvedené, žiadame všetkých majiteľov a držiteľov psov na území obce o riadne zabezpečenie svojich psov. V prípade, že pes opakovane uteká, žiadame majiteľov a držiteľov psov o vykonanie účinných opatrení na zamedzenie takýchto prípadov. Zároveň si Vás dovoľujeme upozorniť, že v zmysle zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov ide o priestupok, ktorého sa dopustí držiteľ psa, ak nezabráni voľnému pohybu psa. Za uvedený priestupok je obec oprávnená uložiť pokutu až do výšky **165,00 Eur.** V prípade, že v súvislosti s voľným pohybom psov na verejných priestranstvách nedôjde zo strany majiteľov a držiteľov psov k náprave, obec pristúpi k razantnejšiemu riešeniu tejto problematiky, nakoľko opakovane sa po obci pohybujú voľne psy tých istých majiteľov.

Mgr. Dagmar Brunckova

Srdečne Vás pozývame na DEŇ OBCE VLACHY a oslavy 755. VÝROČIA 1. PÍSOMNEJ ZMIENKY, ktoré sa budú konať v sobotu 2. septembra 2017.

12.00 – 14. 00 Cyklistické preteky
14.10 – 15.00 Podávanie guľášu
15.00 – 15.10 Otvorenie Dňa obce
15.10 – 15.30 Vystúpenie FS Chabenec z Dúbravy
15.30 – 16.00 Vystúpenie FS Liptov z Ružomberka
16.00 – 18.15 Súťaž vo varení bryndzových halušiek
18.15 – 18.45 Vylosovanie tomboly
19.00 – 20.30 Ploštín Punk
21.00 – 02.00 Zábava v prírode
Maľovanie na tvár
Pena pre deti
Koníky

Druhý ročník bežeckých pretekov

Behanie sa v súčasnosti teší veľkému záujmu. Preto som rád, že si našlo cestu aj do našej obce a my máme za sebou ďalší úspešný, v poradí tretí ročník behu o putovný pohár starostu obce Vlachy.

V sobotu 13.5.2017 sa otvorili dvere kultúrneho domu vo Vlachách. Počasie je slnečnéa prví pretekári sa začínajú registrovať.Po úvodných slovách pána starostu, mňa a hlavného rozhodcu sa na štart postavili tí najmenší, ktorí prekonali trať o dĺžke 200 m. Najmladší pretekári mali len dva roky. Postupne po žiackych kategóriách na 800, 1000 a 2000 m sme sa dostali k hlavnému behu na 6900 m, ktorý má najvyšší bod na Havránku.Prvý na Havránku bol Matúš Vlčko, ale pri zbiehaní bol predbehnutý jeho prenasledovateľom Miroslavom Gadom, ktorý nakoniec s časom 27:08 aj vyhral. Medzi ženami najlepšie dobehla AnetaSmerčiaková s časom 33:52.Rekordy trate z roku 2015 však neboli prekonané.Medzi mužmi z obce podal najlepší výkon Miroslav Rybársky s časom 33:05. Medzi ženami Eva Rybárska s časom 44:52. Na štart sa postupne vo všetkých kategóriách postavilo celkovo 139 bežcov. Po dobehnutí do cieľa čakala každého štartujúceho miska gulášu alebo fazuľovice, ktorú mu okrem slniečka spríjemnila aj ľudová hudba.

S pribúdajúcimi ročníkmi sa snažíme odstraňovať nedostatky a tento rok bol určite po organizačnej stránke najlepší.Veľmi nás tešia pozitívne ohlasy ktoré sme dostali už v deň preteku,ako aj s odstupom času a to nám dáva veľkú motiváciu do ďalších ročníkov. Prajem veľa nabehaných kilometrov a vidíme sa o rok.

Štart hlavnej kategórie (foto: Ján Šury)

Prvý dvaja na Havránku (foto: Veronika Mikulášová)

Najlepší Miroslav Gad a Aneta Smerčiaková

Štart najmladších dievčat (foto obidve fotky: Ján Šury)

Matúš Hazucha

ADHD

Štyri písmená, za ktorými sa ukrýva vážna porucha správania, prejavujúca sa od útleho veku dieťaťa. ADHD je anglická skratka (Attention Deficit HyperactiveDisorder), ktorou označujeme klinický syndróm, pre ktorý je charakteristická narušená koncentrácia a pozornosť, porucha kontroly impulzov, kolísavé nálady, ako i ťažkosti ako extrémny nepokoj či hyperaktivita.

Zničenosť, bezmocnosť, preťaženie a strach z budúcnosti nie sú pre rodiny s „ADHD – deťmi“ žiadnymi neznámymi pojmami. Väčšinou je táto porucha pre rodinu veľkým bremenom, lebo zvláštne správanie dieťaťa býva často z nevedomosti považované za chyby výchovy.

K ťažkým úlohám výchovy dieťaťa s ADHD sa pridružuje ešte i odmietavý postoj vonkajšieho sveta, ktorý môže viesť k psychickému tlaku na všetkých členov rodiny. Na ADHD by sme však nemali pozerať len ako na deficit alebo poruchu.

Tieto veľmi senzibilné deti, mládež a dospelí majú aj svoje silné stránky, môžu sa od nich veľa učiť aj ostatní ľudia. Väčšinou bývajú veľmi kreatívni a plní fantázie, vycítia náladu a jej zmeny a oplývajú nesmiernou ochotou pomôcť. Majú obrovský zmysel pre spravodlivosť. Vedia sa pripútať k nejakej téme, vhĺbiť sa do nej a získať obdivuhodné výsledky a poznatky.

Ako zistím, či má moje dieťa ADHD? Nájsť rýchlu odpoveď na túto otázku je ťažké, lebo ADHD má mnoho podôb a vyskytuje sa napríklad spolu s hyperaktivitou (ADHD) alebo bez nej (ADD). Aby sme mohli spoľahlivo stanoviť diagnózu, je nevyhnutné veľmi pozorné sledovanie dieťaťa a jeho vývinu. Keďže u hyperkinetického syndrómu sa jedná o pomerne ťažko diagnostikovateľnú poruchu, odporúča sa vyhľadať odborníka vtedy, ak máte pocit, že nižšie popísané symptómy sa vyskytujú aj u vášho dieťaťa. Odborníkmi máme na mysli detského psychológa alebo psychiatra, ktorí pracujú s deťmi v každom meste v CPPP. Aj tu je vhodné vypočuť si názor najmenej dvoch nezávislých expertov.

Ako vzniká ADHD?

Už niet pochýb že ADHD má biologický základ v odlišnom vývoji a funkcii mozgu. Zistilo sa, že na vzniku príznakov sa podieľa narušený metabolizmus látok, ktoré prenášajú vzruchy medzi nervovými bunkami, a to dopamínu a noradrenalínu, uvádzajú psychiatri.

ADHD je v detstve jednou z najčastejších psychiatrických porúch. Trpí ňou až sedem percent detí školského a predškolského veku, chlapci sú postihnutí dokonca dva až trikrát častejšie ako dievčatá.

Zásadný, až 80%-ný význam majú genetické faktory. Ich účinok sa potom sčíta s vplyvmi prostredia, medzi ktoré patrí fajčenie, konzumácia alkoholu počas tehotenstva atď.

Najčastejšie sa ADHD diagnostikuje medzi 6. a 9. rokom veku dieťaťa, teda na začiatku školskej dochádzky. Vtedy sa stupňujú nároky na jeho prispôsobenie sa rôznym normáma na stabilnejší výkon. Ťažkosti sa vyvíjajú s vekom a ovplyvňuje ich aj okolie. Dôležitú úlohu má správny výchovný a pedagogický prístup. Rodičia i učitelia by sa preto mali snažiť dozvedieť sa o tejto poruche čo najviac.

Príznaky ADHD poruchy

Poruchy sústredenia

- neschopnosť sústrediť sa na podrobnosti;
- ťažkosti so zachovaním pozornosti pri plnení úloh alebo hre;
- pri rozhovore sa zdá, akoby dieťa nepočúvalo;
- nepostupuje podľa pokynov;
- má ťažkosti s rozvrhnutím úloh a činností;
- vyhýba sa úlohám, ktoré vyžadujú neprerušovanú duševnú prácu;
- často stráca veci, ktoré potrebuje;
- ľahko sa pri práci rozptýli;
- v každodennej činnosti je zábudlivé.

Hyperaktivita

- často sa s niečím pohráva, vrtí sa na stoličke;
- zdvihne sa zo svojho miesta v situácii, kedy by malo sedieť;

- začne pobehovať bez ohľadu na situáciu;
- nedokáže sa hrať potichu;
- zvýšený rečový prejav;
- je neustále v pohybe.

Impulzivita

- vyhŕkne odpoveď ešte pred dokončením otázky;
- ťažko sa mu čaká, než príde na rad;
- často ostatných prerušuje či vyrušuje.

Je treba rozlišovať medzi nepokojnými „narušiteľmi pokoja“, ktorí majú odlišný spôsob spánku, prevrhnú každý pohár, neustále vyjadrujú svoj názor, stále trepú celým telom a privádzajú rodinu aj svojich priateľov často na hranicu únosnosti, a medzi tichými zasnívanými deťmi, ktoré nikdy nie sú ráno hotové včas, dlhé hodiny dokážu jednou pastelkou kresliť nejakú postavičku počas vyučovania a v zásade si zabúdajú domáce úlohy na ďalší deň.
Oba typy môžu mať syndróm ADHD, avšak v rôznej forme. Diagnózu môže stanoviť len skúsený odborník. Často sa ADHD diagnostikuje až v školskom veku, typické symptómy sú však prítomné už oveľa skôr. Toto má rôzne príčiny. Na jednej strane nie sú požiadavky na dieťa v predškolskom veku až také veľké. Materská škola poskytuje voľný priestor tak, že aj nepokojné hyperaktívne deti nájdu vždy možnosť, ako sa pohybovo vyžiť.
Cielená koncentrácia alebo trvalá pozornosť sa očakáva od detí predškolského veku len zriedka. Kto si nechce stavať, ten behá alebo si jednoducho nájde svoju zábavku, ktorá ho zaujme.
Najmä u chlapcov, u ktorých sa podľa štatistík ADHS syndróm s hyperaktivitou vyskytuje častejšie, nie je vôbec nápadné ani divné, že sa vedia celý deň naháňať za futbalovou loptou po ihrisku.
A tiché „zasnívané“ deti, ktoré sa veľmi zaoberajú samy sebou a nikomu nie sú na obtiaž, tiež nepovažujeme za mimoriadne nápadné v správaní.

****

Liečba ADHD – syndrómu

Pri tejto poruche netrpia iba deti. Väčšina rodičov žije v trvalom strese, sú nervózni a obávajú sa toho, čo prinesie ďalší deň. A to nehovorím o tom, ako problematická ratolesť narušuje život celej rodiny. Medzi rodičmi môže dochádzať k nezhodám v prístupe k deťom. Rôzny býva i ich názor na to, či je dieťa skutočne choré a potrebuje liečbu.
Do konzultácii s detským psychiatrom by preto mali byť zapojení rodičia a niekedy i prarodičia, ktorí často matku či otca obviňujú zo zlej výchovy. Dôležitá je najmä ich zhoda na liečbe pomocou psychofarmák, ktoré pomáhajú u väčšiny detí s poruchou pozornosti s hyperaktivitou.
Moderné lieky zmierňujú podľa psychiatrov nedostatok pozornosti i hyperaktivitu a pomôžu dieťaťu k lepšiemu výkonu. To má zásadný vplyv na jeho sebahodnotenie a pre rodičov znamená zmiernenie výchovného stresu. Používajú sa preparáty, ktoré upravujú látkovú výmenu dopamínu a noradrenalínu v mozgu. Ako bude konkrétna liečba vyzerať, navrhuje detský psychiater podľa výsledkov vyšetrení. Osvedčilo sa kombinovať lieky s úpravou režimu a psychoterapiou.

ADHD u malých detí

Jednotlivé symptómy hyperkinetického syndrómu môžeme pozorovať už v dojčenskom veku. Charakteristická je zvýšená aktivita, nepravidelný rytmus spania a bdenia alebo málo spánku a popritom veľa kriku a málo rozprávania. Aj dotyková citlivosť a očný kontakt sa neprejavujú tak, ako u iných detí. Aktivita je zvýšená. Tieto znaky však nie sú v žiadnom prípade prítomné u každého dieťaťa, u ktorého sa neskôr diagnostikuje ADHD. Diagnózu však nie je možné stanoviť pre tretím rokom života dieťaťa a aj potom je ešte vždy ťažké jednoznačne stanoviť, či sa jedná o spomínanú poruchu.

V predškolskom veku, medzi tretím a šiestym rokom, sú viditeľnými symptómami známky motorického nepokoja – obzvlášť v hrových situáciách padne dieťaťu zaťažko vydržať vtedy pokojne a vytrvalo. Aj výbuchy zlosti a nedodržiavanie hraníc patria k faktorom, ktoré vedia urobiť zo všedného dňa v škôlke tortúry. Oneskorenia môžeme nájsť prakticky vo všetkých oblastiach detského vývinu: v plánovaní a riadení činností, v hrubej a jemnej motorike, čo je viditeľné predovšetkým pri kreslení. Riziko úrazu je v porovnaní s inými deťmi niekoľkonásobne vyššie.

Mgr. Janka Humená

HASIČI A NIELEN HASIČI SA ZABÁVALI NA 8. HASIČSKOM PLESE

V kultúrnom dome vo Vlachoch sa dňa 28. 1. 2017 o 19:00 hod. začala prestížna spoločenská udalosť nášho Dobrovoľného hasičského zboru Krmeš – Vlachy a to už 8. Hasičský ples. Po príchode a privítaní hostí vo vyzdobenej sále sa mohol konečne ples oficiálne otvoriť. Ples slávnostne otvorili moderátori večera veliteľ DHZ Ing. Jindřich Chvojka a strojník Michal Krčula. V rámci otváracieho ceremoniálu vystúpili so svojim tanečným číslom deti zo Súkromnej základnej umeleckej školy DOTYK, ktoré spestrili úvod plesu a potešili našich hostí. Po krátkom príhovore moderátorov znova zaznela hasičská siréna a Hasičský ples sa oficiálne začal. Do tanca hrala a spievala kapela SPEKTRUM z Liptovského Mikuláša. O polnoci bola vyhlásená tombola, v ktorej bolo veľa nádherných cien, za ktoré sa chcem poďakovať všetkým sponzorom a darcom. Po vyžrebovaní tomboly pokračovala zábava do bieleho rána, pokým stačili sily našim hosťom.

*Dúfam, že aj ten 9. Hasičský ples sa bude držať hesla **„Pokým Vy prídete na náš ples, tak i my prídeme na Váš požiar."** ☺ Neberte toto heslo prosím doslovne, my prídeme aj tak a nebude musieť ani horieť. Musíme sa poďakovať i všetkým ostatným, ktorých nebolo na plese vidno, ale bez nich a ich pomoci, by nemohol byť ani tento hasičský ples. Od štvrtku večera, až do nedeľného večera (v tom je príprava sály na ples, práca na plese, ale aj jej upratanie po plese) pracovali a všetko pripravovali. Ešte raz veľmi pekne ďakujem za pomoc.*

OKRSKOVÁ SÚŤAŽ OKRSKU Č. 3 V DÚBRAVE

V sobotu 20. 5. 2017 prebehla súťaž dobrovoľných hasičských zborov v 3. okrsku Liptovského Mikuláša na pôde DHZ Dúbrava. K prezentácii sa prihlásilo 7 hasičských družstiev z toho 6 mužských (Krmeš – Vlachy, Dúbrava, Partizánska Ľupča, Ľubeľa, Vlašky, Galovany) a jedno ženské (Ľubeľa). Po nástupe a príhovore starostu obce Dúbrava boli hlavným rozhodcom súťaže spresnené pravidlá súťaže, boli predstavení rozhodcovia na jednotlivých disciplínach a o 16:25 hod. začalo bežať prvé družstvo požiarnu štafetu 8x50 metrov. Naše hasičské družstvo sa na štart štafety postavilo, ako šieste v poradí. Priebeh štafety bol bez problémov i napriek mokrému povrchu, ktorý neustále zmáčali padajúce dažďové kvapky.

Aj napriek nepriazni počasia sme svoj pokus na štafete úspešne dokončili, bez penalizácie trestnými sekundami. Po odbehnutí aj posledného hasičského družstva začala druhá časť súťaže. Na začiatku súťaže bolo dohodnuté, že požiarny útok sa bude bežať na dva platné pokusy, ale z dôvodu nepriaznivého počasia a hustého dažďa sa rozhodcovia rozhodli druhý pokus zrušiť a bežalo sa na jeden pokus. Ani dážď súťažne družstvá neodradil a súťažiaci podávali maximálne výkony, veď hasiči nezasahujú len keď je krásne a svieti slniečko, ale za každého ročného obdobia, v akomkoľvek počasí a v ktorúkoľvek hodinu. Po odbehnutí posledného družstva na požiarnom útoku sa spracovali výsledky a čakalo sa na vyhodnotenie. Na vyhodnotení súťaže okrskový inštruktor Ing.

Jindřich Chvojka spolu s veliteľom DHZ Dúbrava Marekom Mrázikom a starostom obce Dúbrava Ing. Vladimírom Janičinom odovzdali víťazom okrskového kola vecné ceny a pre všetky družstvá pamätné medaily.

Štartovacie číslo	DHZ	Kat.	Požiarny útok	Štafeta			Výsledný čas	Poradie
			Čas	čas	tr.b	spolu		
5	Ľubeľa	Ž	41,160	113,59	0	113,59	154,750	1
2	Partizánska Ľupča	M	21,156	83,71	0	83,71	104,866	1
6	Krmeš - Vlachy	M	27,437	91,13	0	91,13	118,567	2
1	Gálovany	M	26,594	98,85	0	98,85	125,444	3
3	Ľubeľa	M	30,204	103,37	0	103,37	133,574	4
7	Dúbrava	M	38,610	95,78	0	95,78	134,390	5
4	Vlašky	M	37,000	113,50	5	118,50	155,500	6

Prvé tri súťažné družstvá v okrsku v jednotlivých kategóriách postúpili na okresné kolo súťaže, ktoré sa uskutočnilo dňa 28.5.2017 v Ploštíne.

technik Ing. Jindřich Chvojka
veliteľ DHZ Krmeš - Vlachy

Futbal v obci

Vážení občania a milí futbaloví a športoví fanúšikovia!

Nastal po dlhšej dobe znovu čas, zbilancovať uplynulý ročník sezóny 2016/2017 III.A triedy Liptovského futbalového zväzu , ktorého členom bolo aj naše mužstvo z Vlách. Na jeho začiatku sme nastúpili s vierou, že budeme aj naďalej pokračovať v dobrých výsledkoch , ktoré nás zdobili predchádzajúci ročník. Žiaľ už od samého začiatku sa nám nedarilo príliš dobre a po prvých výsledkoch a debakli v Stankovanoch, sme sa prepadli na samé dno tabuľky. Zvrat prišiel až v závere jesennej časti, kedy sa nám podarilo získať viac bodov. Väčšiu časť prvej časti sezóny sme odohrali na jeseň a do jarnej časti nám ostali už len tri domáce zápasy a dva vonku. Tam sa naša hra trošku začala podobať tej, ktorú sme predvádzali predchádzajúci ročník. Do boja o postup sa nám žiaľ nepodarilo postúpiť a tak sme skončili spolu s piatimi mužstvami v skupine nadstavby o umiestnenie III.A triedy. V nej sme k dátumu 3.5.2017 ešte neprehrali a postupne sa prepracovali na druhé miesto za klub Liptovské Revúce. Konečne sa na našej hre začal prejavovať väčší hlad po víťazstve a chuť hrať futbal aj pre oko diváka. Verím, že aj posledný zápas, čo nás čaká v nedeľu 4.6.2017 proti Bielemu Potoku, zvládneme s plným bodovým ziskom a definitívne skončíme celkovo na piatom mieste III.A triedy. Osobne ma mrzí zranenie hráča Jozefa Grieša, ktoré bude určite dlhodobé, no verím, že sa po čase do nášho mužstva vráti v plnej sile. Prajem mu veľa zdravia a toľko optimizmu,ako ho mal doteraz.

Ako každý rok chceme v mene klubu aj toto leto zorganizovať stretnutie nášho mužstva proti bývalým hráčom klubu, ktoré by sa malo konať ***29.7.2017 o 16:00 hodine na našom ihrisku.***

Účasť býva vždy vysoká a týmto by som chcel menom predsedu klubu všetkých priaznivcov nášho klubu, bývalých aj terajších hráčov, občanov, ako aj ich rodinných príslušníkov, čo najsrdečnejšie pozvať na toto stretnutie pri posedení a výbornom guláši. Dúfam, že sa stretneme v čo najhojnejšom počte.

Róbert Klubica, predseda FK Liptovské Vlachy

DHZ Krmeš Vlachy

DHZ Krmeš Vlachy

Vážení občania, ako i priaznivci hasičského športu, dávam Vám do pozornosti plán pripravovaných, no v tomto čase už v niektorých prípadoch i uskutočnených súťaží, memoriálov a osláv výročí jednotlivých DHZ v okrese Liptovský Mikuláš na rok 2017:

25.3.2017	Halová súťaž kol. mladých hasičov – Važec telocvičňa ZŠ
13 a 14.5.2017	Oslava výročia DHZ Pribylina
20.5.2017	Okrsková súťaž DHZ okrsku č.3- Dúbrava, futbalové ihrisko
20.5.2017	Okrsková súťaž DHZ okrsku č.1 – Demänová, futbalové ihrisko
28.5.2017	Okresné kolo súťaže DHZ- muži, ženy, dorast – Ploštín
3.6.2017	Okresné kolo hry Plameň- ZŠ Aurela Stodolu Liptovský Mikuláš
24.6.2017	Pohárová súťaž, 1.kolo OHL Partizánska Ľupča 13:00 hod. // O pohár starostu obce
24.6.2017	Oslava výročia DHZ Závažná Poruba
1.7.2017	Pohárová súťaž, 2.kolo OHL Uhorská Ves 17:00 hod. // Memoriál Ladislava Hvizdoša – 1. ročník
8.7.2017	Pohárová súťaž, 3.kolo OHL Liptovský Ondrej 09:00 hod. // O pohár starostu obce
8.7.2017	Súťaž TFA- Železný hasič, 4.kolo OHL Liptovská Porúbka 14:00 hod. // O pohár starostu obce
9.7.2017	Nedeľa rodákov na slávu hasičov - Pribylina
22.7.2017	**Pohárová súťaž, 5.kolo OHL Vlachy – Krmeš**, futbalové ihrisko 17:00hod. // O pohár starostu obce

5.8.2017	Memoriál Celestína Vajdu, 6.kolo OHL Partizánska Ľupča 13:00 hod.
12.8.2017	Pohárová súťaž dospelí aj deti, 7.kolo OHL Liptovská Ondrašová 09:00 hod. // O pohár primátora mesta
19.8.2017	Memoriál Jaroslava Majera – Liptovská Kokava – dopoludnia
19.8.2017	Memoriál Vladimíra Kováča – Žiar – popoludní- stretnutie aktívu zaslúžilých členov
16.9.2017	Jesenný branno-športový deň kolektívov mladých hasičov – dopoludnia
23.9.2017	Pohárová súťaž, 8.kolo OHL Liptovský Mikuláš + vyhodnotenie OHL, námestie Mieru Nočné kolo 19:00 hod. // O pohár DHZ Liptovský Mikuláš
30.9.2017	Oslava výročia DHZ – Hybe

Vašu pozornosť by som sústredil na pohárovú súťaž, organizovanú našim DHZ Krmeš-Vlachy, v spolupráci OÚ Vlachy, ktorá je súčasťou Okresnej hasičskej ligy. Predposlednú júlovú sobotu sa náš zbor predstaví v konkurencii toho najlepšieho, čo na Liptove máme. Taktiež dávam do pozornosti Memoriál Celestína Vajdu, technicky zabezpečovaný DHZ Partizánska Ľupča. Tento pretek je diametrálne odlišný od klasických útokov s vodou na terče. Zo všetkých sa najviac približuje práci profesionálnych, ale i dobrovoľných hasičov pri zdolávaní prekážok a nástrah pri klasickom zásahu, požiari v teréne. Preverí nielen odbornú znalosť techniky, ale i fyzickú zdatnosť a hlavne tímového ducha. I tu platí, že hasič ako jednotlivec zmôže len málo, ale ako súčasť tímu omnoho, omnoho viac.

Rádio REGINA

Dňa 18.5.2017 sa v priestoroch Hasičskej zbrojnice v Krmeši uskutočnil rozhovor, nahrávanie pre Rádio Regina stred – štúdia Banská Bystrica, ako jedného z troch štúdií Slovenského rozhlasu. V centre pozornosti tohto rádia je dianie na strednom Slovensku a život obyvateľov jeho miest a obcí. Monitoruje ich záujmy, výsledky pracovných, spoločenských a záujmových aktivít. Prináša o nich pravidelné spravodajské, publicistické informácie a pripravuje o nich relácie do spoločného vysielania všetkých troch štúdií. A tak sa s redaktorom Rádia Regina stretol veliteľ DHZ Ing. Jndřich Chvojka, referent mládeže Miroslav Krčula a predseda DHZ Bc. Miroslav Hric.

Profesionálny prístup redaktora rádia bol neprehliadnuteľný. Bez prípravy, k veci, adresne a zrozumiteľne kládol otázky, pri ktorých, musím sa priznať, som mal miestami hrču v hrdle. A tak i naše odpovede boli bez prípravy, boli spontáne a to bol vlastne i úmysel redaktora. Témou rozhovoru bola história hasičstva v obci, prebratie pomyselného žezla po našich rodičoch, starých rodičoch až po súčasnosť v zbore. Spomenuli sme prácu s mládežou, požiarovosť v obci, najväčší, či najkomplikovanejší zásah, ktorý nám utkvel v pamäti. Nosnou témou bola výstroj a výzbroj, ktorou disponujeme. Jej funkčnosť, vek, oblasť nasadenia, či potreba modernizácie. Nezabudli sme spomenúť spoluprácu s Obecným úradom Vlachy, ostatnými zložkami obce, či účinkovanie hasičov v divadelnej skupine Havránok.

Celý rozhovor bol rozdelený na tri vstupy a jeho prvá časť bola odvysielaná v pondelok 22.5.2017 o 15:15 hod. Teší ma prejavený záujem Rádia Regina aj o túto neoddeliteľnú súčasť života v obci, akou sú dobrovoľní hasiči. I toto je jeden zo spôsobov, akým sa zviditeľniť, šíriť určitú osvetu a v dnešnej materiálnej dobe udržať niečo, čo funguje na dobrovoľnosti a nezištnosti.

Na záver už len moje strohé konštatovanie, že Rádio Regina si na svojom rozhlasovom príjímači budem ladiť oveľa častejšie. Všetkým prajem príjemné prežitie letných mesiacov.

Bc. Miroslav Hric, predseda DHZ Krmeš-Vlachy

Vlachanské noviny vydáva Obec Vlachy, 032 13 Vlachy 126, IČO: 315877, tel. č. 044*5593121, e-mail: info@obecvlachy.sk. Evidenčné číslo: EV 4057/10. Redakčná rada: Mgr. Dagmar Brunckova, Ing. Dagmar Chvojková, Róbert Klubica. Periodicita: 2x ročne. ISSN: 1339-3359 Tlač: Freetech services, s.r.o. Liptovský Mikuláš. Náklad: 240 ks. Ročník: XII. Spravodaj č. 1/2017, distribúcia pre občanov obce zdarma. Dátum vydania: jún 2017